

Archeologie

Současný stav povrchového průzkumu archeologických nalezišť území Českého krasu na pravém břehu Berounky

The current state of the surface survey of archaeological sites in the Czech Karst on the right bank of the Berounka River

Daniel Stolz¹

0. Abstract

The surface survey of the Czech Karst on the right bank of the Berounka River has been carried out since the beginning of 1990s. Over fifty Prehistoric and early Medieval new sites were discovered. Abundant finds were identified by earlier activities including field walking in surroundings of Korno, Liteň, Tetín and Želkovice villages. The recent surface survey contributed another at least 15 new sites and extended our knowledge on settlement in these microregions. Besides of these finds, rich traces of prehistoric settlement were discovered at Běleč, Bykoš, Měňany, Koněprusy and Suchomasty sites, as well as some isolated finds from Tmaň and Vinařice. Based on the surface evidence it is possible to state that majority of the territory in this part of the Czech Karst were settled since the Neolithic period. In the subsequent Eneolithic period the settlement became more sparsely distributed. Since the early Bronze Age the density of archaeological evidence becomes more intensive. The quantity of settlement culminates in the Late and Final Bronze Age, Hallstatt and La-Tène period, covering the whole territory under study. In the subsequent Roman period starts the decrease of archaeological evidence in the central area of the region and the settlement is shifted towards the north and western part of the region under study.

1. Úvod

Před dvěma desítkami let vyšel v tomto časopise nenápadný ale velice důležitý článek V. Matouška (1986) o povrchovém průzkumu mezi Tobolkou, Karlštejnem, Litní a Měňany v Českém krasu, při kterém bylo identifikováno 36 převážně nových nalezišť. Teprve výsledky této povrchové prospekce jednoznačně dokázaly bohaté osídlení velké části území Českého krasu v období zemědělského pravěku i mimo krasové dutiny. Do uskutečnění průzkumu bylo evidováno výrazné pravěké osídlení ve volném terénu pouze na hostimském hradišti, u Korna, u Litně, na Tetíně a u Želkovic. Z ostatních katastrů byly známy již jen jednotlivé lokality.

Výše popsaný průzkum i další, již nepublikované, sběry V. Matouška zasáhly ale pouze části Českého krasu a povrchová prospekce představuje kumulativní proces (tj. s opakováním rostou množství získaných poznatků), proto jsem od 90. let minulého století začal uskutečňovat nový povrchový průzkum Českého krasu. V 90. letech byla věnována pozornost katastrům Bykoše a Želkovic, navazující na pravěké osídlení Hořovicka, které jsem tehdy intenzivně zkoumal (Stolz 2003). S ukončením prospekce tohoto regionu v roce 2002 jsem začal provádět od následujícího roku průzkumy na celém území Českého krasu na pravém břehu Berounky.

2. Metodika povrchového průzkumu

Průzkum probíhá na základě známé úzké prostorové vazby pravěkých sídlišť na vodní síť (např. Rulík 1983) v úzkých, zhruba

600-700 m, pásech podél větších potočků a jejich existujících i zaniklých přítoků. Zaniklé stružky byly rekonstruovány podle map 1. vojenského mapování, holocenních fluvialních uloženin na geologických mapách 1:25 000 a modelace vrstevnic na mapách 1:10 000. Sběry se uskutečňují v uměle vymezených prostorových jednotkách (polygonech), které zpravidla odpovídají jednotlivým polím. Samotný průchod polygonem probíhá buď v přímých liniích s rozestupy 20-50 m nebo častěji v klikatkových pásech o šířce 20-40 m a vzájemné vzdálenosti okolo 30 m mapující podrobněji povrch. Oba způsoby bývají praktikovány v takové intenzitě v 150-200 m pružích na obou stranách vodotečí, ve větších vzdálenostech jsou podle potřeby rozestupy okolo 50-100 m nebo již nejsou sběry prováděny.

Na všech polohách s výskytem pravěké a raně středověké keramiky následuje detailnější sběr v liniích s rozestupy okolo 5 m, kterým lze přesněji registrovat velikost naleziště, jeho časové zařazení a prostorové umístění. Kvůli proměnlivému projevu výskytu artefaktů na povrchu způsobeném především orbou a malému množství chronologicky determinovaných jedinců dochází k opakovaným návštěvám nalezišť. Lepší viditelnost v jarních měsících po uvláčení a výrazném opršení i zvětrání povrchu způsobuje provádění k průzkumům především v tomto ročním období.

Podrobnější údaje ke způsobu a evidenci povrchových sběrů jsou uvedeny v článku o povrchových sběrech na Hořovicku v letech 1990-2001 (Stolz 2003).

3. Povrchový průzkum

Doposud byla prozkoumána většina vhodných poloh mezi Bykoší a Želkovicemi, na Stříbrném potoce mezi Měňany a Bělčí a jeho levobřežním přítokem z Korna, na Suchomastském potoce od Bykoše ke Tmani a jeho levobřežním přítokem od Málkova, v okolí Koněprus, Lounína a Tmaň. Rozsáhlejší neprozkoumané plochy se nacházejí podél pravého břehu Berounky, v okolí Berouna-Křižatek, Málkova, Slavík a Tobolky. Doposud bylo objeveno nebo ověřeno 56 pravěkých a raně středověkých lokalit.

4. Katalog nalezišť

V katalogu jsou uvedeny pouze pozitivní polygony (tj. plochy nebo body s nálezy pravěkých a raně středověkých artefaktů, včetně

¹ Ústav archeologické památkové péče středních Čech, Nad Olšinami 3/448, 100 00 Praha 10, email: danielstolz@seznam.cz

Poděkování: Rád bych poděkoval Daně Stolzové a Tomáši Poliškému, kteří při povrchové prospekci vydatně pomáhají.

Český kras (Beroun), XXXIII (2007), 31-37, 3 obr.

© Muzeum Českého krasu

ISSN 1211-1643

ISBN 978-80-903477-2-4

ojedinělých), které jsou popsány jako naleziště 1-x na ploše každého katastru.

Jednotlivé lokality jsou často tvořeny více sběrovými polygony, proto jsou v poznámce uváděny i nejbližší naleziště (jedno nebo více), s kterými tvoří daný polygon jednu lokalitu. To znamená celkově nižší počet lokalit s nálezy určitého období, než je prostý součet všech nalezišť.

Běleč I

Datum průzkumu: 2.4.1994, 22.3.2004

Lokalizace: na z. okraji obce

Koordináty: ZM 12-41-18 375/61, 392/63, 392/68, 375/67

Poznámka: naleziště objevil V. Matoušek (1986, lokalita 7)

Nálezy: 33 ks keramiky, 1 ks železářské strusky a 1 ks štípané industrie

Datace: kultura s lineární keramikou a kultura s vypíchanou keramikou

Literatura: Matoušek (1986)

Běleč II

Datum průzkumu: 20.3.2003

Lokalizace: 0,7 km z. od obce

Koordináty: ZM 12-41-18 315/38, 322/40, 322/45, 315/44

Poznámka: naleziště objevil V. Matoušek (1986, lokalita 6)

Nálezy: 15 ks keramiky

Datace: zemědělský pravěk

Literatura: Matoušek (1986)

Běleč III

Datum průzkumu: 10.5.2003

Lokalizace: 0,8 km sz. od obce

Koordináty: ZM 12-41-18 298/99, 303/99, 303/93, 298/94

Nálezy: 14 ks keramiky

Datace: zemědělský pravěk

Běleč IV

Datum průzkumu: 10.5.2003

Lokalizace: na sz. okraji obce

Koordináty: ZM 12-41-18 315/96, 315/88, 370/68, 370/74

Nálezy: 11 ks keramiky a 1 ks broušené industrie

Datace: BI – neolit-eneolit, keramika – mladší doba hradištní až vrcholný středověk

Běleč V

Datum průzkumu: 18.3.2004

Lokalizace: 0,2 km z. od obce

Koordináty: ZM 12-41-18 376/57, 376/52, 330/43, 331/54

Nálezy: 6 ks keramiky

Datace: zemědělský pravěk

Běleč VI

Datum průzkumu: 18.3.2004

Lokalizace: 0,8 km z. od obce

Koordináty: ZM 12-41-18 311/62, 295/62, 295/45, 312/47

Poznámka: lokalita představuje pokračování naleziště zjištěného záchranným výzkumem V. Matouška v pískovně v r. 1981

Nálezy: 411 ks keramiky, 3 ks broušené industrie, 1 ks zrnotěrky a 5 ks štípané industrie

Datace: časný eneolit, starší doba bronzová a doba laténská (2 ks keramiky)

Literatura: Matoušek a Stolz (2004)

Běleč VII

Datum průzkumu: 22.3.2004

Lokalizace: na v. okraji obce

Koordináty: ZM 12-41-18 419/34, 428/35, 428/38, 421/39

Nálezy: 3 ks keramiky

Datace: zemědělský pravěk

Bykoš I

Datum průzkumu: 9.3.1995, 12.4.2003

Lokalizace: 0,4 km z. od obce

Koordináty: ZM 12-41-21 475/81, 475/83, 475/75, 468/74

Poznámka: naleziště pokračuje na lokalitu Bykoš III

Nálezy: 80 ks keramiky a 2 ks železářské strusky

Datace: pozdní doba bronzová, doba laténská a doba římská

Literatura: Stolz (2003, p. 335, lokalita 1479)

Bykoš II

Datum průzkumu: 9.3.1995, 16.4.2002

Lokalizace: 0,2 km jv. od obce

Koordináty: ZM 12-41-22 90/79, 110/66, 107/63, 87/76

Nálezy: 184 ks keramiky

Datace: mladší doba bronzová, doba halštatská (většina keramiky) a doba laténská

Literatura: Stolz (2003, p. 335, lokalita 1480)

Bykoš III

Datum průzkumu: 28.12.1997, 12.4.2003

Lokalizace: na z. okraji obce

Koordináty: ZM 12-41-22 30/90, 27/71, -2/66, -4/85

Poznámka: naleziště představuje pokračování lokality Bykoš I

Nálezy: 94 ks keramiky a 2 ks železářské struska

Datace: doba laténská a římská

Literatura: Stolz (2003, p. 335-336, lokalita 1481)

Bykoš IV

Datum průzkumu: 28.12.1997, 25.3.2000

Lokalizace: na z. okraji obce

Koordináty: ZM 12-41-21 515/102, 515/115, 475/96, 476/87

Nálezy: 161 ks keramiky, 1 ks štípané industrie

Datace: kultura s lineární keramikou a doba římská

Literatura: Stolz (2003, p. 336, lokalita 1482)

Bykoš V

Datum průzkumu: 1.4.2001

Lokalizace: 0,5 km v. od obce

Koordináty: ZM 12-41-22 127/129, 127/125, 134/128, 134/132

Nálezy: 51 ks keramiky

Datace: neolit-eneolit (2 ks keramiky), mladší a pozdní doba bronzová (většina keramiky)

Literatura: Stolz (2003, p. 336, lokalita 1483)

Bykoš VI

Datum průzkumu: 1.4.2001

Lokalizace: 0,2 km v. od obce

Koordináty: ZM 12-41-22 91/124, 91/119, 101/117, 101/123

Nálezy: 9 ks keramiky

Datace: mladší až pozdní doba bronzová

Literatura: Stolz (2003, p. 336, lokalita 1484)

Bykoš VII

Datum průzkumu: 16.4.2002

Lokalizace: 0,2 km sz. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-22 20/155, 26/156, 30/140, 24/139
 Nálezy: 14 ks keramiky
 Datace: neolit (1 ks), zemědělský pravěk (většina keramiky)

Bykoš VIII

Datum průzkumu: 16.4.2002
 Lokalizace: 0,8 km v. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-22 149/106, 155/108, 154/112, 149/110
 Nálezy: 6 ks keramiky
 Datace: zemědělský pravěk

Bykoš IX

Datum průzkumu: 14.5.2005
 Lokalizace: 0,5 km v. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-22 123/80, 138/72, 137/67, 123/70
 Nálezy: 9 ks keramiky
 Datace: zemědělský pravěk

Bykoš X

Datum průzkumu: 14.5.2005
 Lokalizace: 0,8 km v. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-22 1510/79, 160/79, 160/74, 150/74
 Nálezy: 41 ks keramiky
 Datace: časný až starý eneolit

Koněprusy I

Datum průzkumu: 8.4.2004
 Lokalizace: na s. okraji obce
 Koordináty: ZM 12-41-17 76/170, 90/168, 100/175, 77/180
 Poznámka: naleziště objevil V. Matoušek; lokalita pokračuje na naleziště Koněprusy II
 Nálezy: 209 ks keramiky, 1 ks železářské strusky a 1 ks otloukače
 Datace: mladší a pozdní doba bronzová

Koněprusy II

Datum průzkumu: 8.4.2004, 26.3.2005
 Lokalizace: 0,2 km sz. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-17 53/169, 61/169, 61/180, 53/180
 Poznámka: naleziště představuje pokračování lokality Koněprusy I
 Nálezy: 120 ks keramiky, 27 ks štípané industrie a 4 ks broušené industrie
 Datace: mezolit, eneolit, mladší a pozdní doba bronzová, doba halštatská

Koněprusy III

Datum průzkumu: 26.3.2005
 Lokalizace: na v. okraji obce
 Koordináty: ZM 12-41-17 105/158, 103/168, 113/168, 114/158
 Poznámka: naleziště objevil V. Matoušek
 Nálezy: 163 ks keramiky, 6 ks železářské strusky a 1 ks otloukače
 Datace: mladší a pozdní doba bronzová

Korno I

Datum průzkumu: 10.5.2003, 14.3.2004
 Lokalizace: 1,2 km v. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-18 259/102, 259/110, 230/104, 230/95
 Nálezy: 98 ks keramiky
 Datace: doba bronzová až doba halštatská

Korno II

Datum průzkumu: 14.3.2004
 Lokalizace: 1,1 km jv. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-18 215/83, 215/73, 225/74, 225/84
 Poznámka: naleziště objevil V. Matoušek (1986)
 Nálezy: 15 ks keramiky
 Datace: zemědělský pravěk
 Literatura: Matoušek (1986)

Korno III

Datum průzkumu: 14.3.2004, 4.5.2004
 Lokalizace: na v. okraji obce
 Koordináty: ZM 12-41-18 121/121, 131/120, 128/131, 120/131
 Poznámka: naleziště z mladší doby bronzové je známo ze starších nálezů (Matoušek 1986, p. 50)
 Nálezy: 480 ks keramiky a 1 ks štípané industrie
 Datace: mladší a pozdní doba bronzová
 Literatura: Matoušek (1986)

Korno IV

Datum průzkumu: 16.3.2004, 22.4.2005
 Lokalizace: 0,4 km jv. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-18 130/98, 130/89, 163/78, 1163/88
 Poznámka: osídlení pokračuje na lokalitu Korno V a X; naleziště objevil V. Matoušek (1986, lokalita 8)
 Nálezy: 272 ks keramiky, 6 ks železářské strusky, 1 ks štípané industrie a 1 ks zrnotěrky
 Datace: eneolit (1 ks keramiky), střední a mladší doba bronzová, doba halštatská a laténská
 Literatura: Matoušek (1986)

Korno V

Datum průzkumu: 16.3.2004
 Lokalizace: 0,6 km jv. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-18 163/88, 163/78, 175/78, 175/88
 Poznámka: lokalita představuje pokračování naleziště Korno IV
 Nálezy: 22 ks keramiky
 Datace: zemědělský pravěk
 Literatura: Matoušek (1986)

Korno VI

Datum průzkumu: 19.3.2004, 2.4.2005
 Lokalizace: 1 km v. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-18 222/131, 260/127, 262/140, 238/139, 238/142, 224/135
 Nálezy: 33 ks keramiky
 Datace: zemědělský pravěk

Korno VII

Datum průzkumu: 19.3.2004
 Lokalizace: 0,6 km v. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-18 181/131
 Nálezy: 2 ks keramiky
 Datace: zemědělský pravěk

Korno VIII

Datum průzkumu: 19.3.2004
 Lokalizace: 1 km v. od obce
 Koordináty: ZM 12-41-18 226/143, 234/146, 229/150, 223/146
 Nálezy: 5 ks keramiky
 Datace: zemědělský pravěk

Korno IX

Datum průzkumu: 22.3.2004
Lokalizace: 0,5 km sz. od obce
Koordináty: ZM 12-41-18 53/184
Nálezy: 3 ks keramiky
Datace: zemědělský pravěk

Korno X

Datum průzkumu: 22.3.2004
Lokalizace: 0,2 km j. od obce
Koordináty: ZM 12-41-18 125/97, 117/102, 113/80, 127/78
Poznámka: lokalita představuje pokračování naleziště Korno IV
Nálezy: 114 ks keramiky
Datace: zemědělský pravěk

Korno XI

Datum průzkumu: 12.1.2005
Lokalizace: 0,6 km z. od obce
Koordináty: ZM 12-41-18 25/166, 25/145, 35/148, 35/160
Nálezy: 11 ks keramiky
Datace: pozdní doba bronzová

Korno XII

Datum průzkumu: 12.1.2005
Lokalizace: na s. okraji obce
Koordináty: ZM 12-41-18 93/146, 101/147, 102/152, 93/152
Nálezy: 22 ks keramiky
Datace: mladší doba bronzová

Liteň I

Datum průzkumu: 2.4.1994
Lokalizace: na v. okraji obce
Koordináty: ZM 12-41-23 222/346, 222/335, 285/347, 280/352, 240/351
Poznámka: naleziště objevil V. Matoušek (1986, lokalita 9)
Nálezy: 291 ks keramiky, 1 ks železářské strusky, 1 zlomek skleněného náramku a 1 ks štípané industrie
Datace: ŠI a několik jedinců keramiky - neolit, většina keramiky – doba laténská a římská
Literatura: Matoušek (1986)

Liteň II

Datum průzkumu: 20.3.2003
Lokalizace: 0,2 km s. od obce
Koordináty: ZM 12-41-23 236/375
Nálezy: 2 ks keramiky
Datace: zemědělský pravěk

Liteň III

Datum průzkumu: 16.3.2004
Lokalizace: 0,5 km sz. od obce
Koordináty: ZM 12-41-23 145/358, 144/382, 110/382, 110/357
Poznámka: naleziště objevil V. Matoušek (1986)
Nálezy: 23 ks keramiky a 1 ks železářské strusky
Datace: zemědělský pravěk a raný středověk (4 ks keramiky)
Literatura: Matoušek (1986)

Liteň IV

Datum průzkumu: 16.3.2004
Lokalizace: 0,8 km sz. od obce
Koordináty: ZM 12-41-23 107/368, 107/385, 81/385, 83/367

Poznámka: naleziště objevil V. Matoušek (1986)

Nálezy: 3 ks keramiky
Datace: zemědělský pravěk
Literatura: Matoušek (1986)

Liteň V

Datum průzkumu: 17.3.2004
Lokalizace: 0,9 km v. od obce
Koordináty: ZM 12-41-23 308/366, 316/366, 317/371, 309/371
Nálezy: 14 ks keramiky
Datace: zemědělský pravěk

Liteň VI

Datum průzkumu: 17.3.2004
Lokalizace: 0,8 km v. od obce
Koordináty: ZM 12-41-23 288/340, 288/336, 293/337, 293/341
Nálezy: 3 ks keramiky
Datace: zemědělský pravěk

Liteň VII

Datum průzkumu: 30.11.2003
Lokalizace: 0,2 km s. od obce
Koordináty: ZM 12-41-23 170/369, 170/380, 215/370, 215/381
Nálezy: 41 ks keramiky a 11 štípané industrie
Datace: starý až střední paleolit, zemědělský pravěk a raný středověk

Lounín

Datum průzkumu: 23.3.2004
Lokalizace: na j. okraji obce
Koordináty: ZM 12-41-21 202/326, 211/332, 212/336, 215/337, 226/316, 213/309
Poznámka: náhodný nález keramiky v r. 1951
Nálezy: 164 ks keramiky, 1 ks zrnitérky a 1 ks otloukače
Datace: mladší a pozdní doba bronzová (většina keramiky), doba halštatská až laténská (několik ks keramiky)

Měňany I

Datum průzkumu: 2.4.1994
Lokalizace: 1,2 km z. od obce na pravém břehu Stříbrného potoka
Koordináty: ZM 12-41-22 302/12
Poznámka: naleziště objevil V. Matoušek (1986, lokalita 10)
Nálezy: 1 ks štípané industrie
Datace: mezolit?
Literatura: Matoušek (1986)

Měňany II

Datum průzkumu: 7.4.2004
Lokalizace: na z. okraji obce
Koordináty: ZM 12-41-22 396/357, 401/357, 401/354, 396/352
Nálezy: 6 ks keramiky a 1 ks železářské strusky
Datace: zemědělský pravěk a raný středověk

Měňany III

Datum průzkumu: 4.5.2004, 2.4.2005
Lokalizace: 1 km v. od obce
Koordináty: ZM 12-41-22 67/360, 80/360, 78/380, 67/380
Nálezy: 71 ks keramiky
Datace: doba laténská

Suchomasty I

Datum průzkumu: 4.4.2003

Lokalizace: na z. okraji obce

Koordináty: ZM 12-41-21 402/212, 403/222, 465/235, 464/226

Nálezy: 280 ks keramiky

Datace: neolit (několik ks keramiky), zemědělský pravěk, raný a vrcholný středověk

Suchomasty II

Datum průzkumu: 12.4.2003

Lokalizace: 1,6 km jz. od obce

Koordináty: ZM 12-41-21 402/70, 408/72, 408/67, 402/65

Nálezy: 2 ks keramiky

Datace: zemědělský pravěk

Suchomasty III

Datum průzkumu: 30.4.2003

Lokalizace: na j. okraji obce

Koordináty: ZM 12-41-21 466/202, 475/203, 472/185, 462/187

Nálezy: 25 ks keramiky a 2 ks štípané industrie

Datace: zemědělský pravěk

Tmaň I

Datum průzkumu: 18.10.2003

Lokalizace: 0,6 km v. od obce

Koordináty: ZM 12-41-21 400/380

Nálezy: 1 ks keramiky

Datace: zemědělský pravěk

Tmaň II

Datum průzkumu: 26.3.2005

Lokalizace: 0,5 km v. od obce

Koordináty: ZM 12-41-21 405/370, 405/365, 392/363

Nálezy: 10 ks keramiky

Datace: mladší doba hradištní a vrcholný středověk

Vinařice

Datum průzkumu: 16.4.2002

Lokalizace: 1,2 km jz. od obce

Koordináty: ZM 12-41-22 160/133, 168/134, 166/140, 160/137

Nálezy: 6 ks keramiky

Datace: pozdní doba bronzová

Želkovice I

Datum průzkumu: 18.4.1992

Lokalizace: 0,3 km sv. od obce

Koordináty: ZM 12-41-21 405/53, 412/82, 387/68

Nálezy: 1 ks broušené industrie a 1 ks štípané industrie

Datace: BI - neolit, ŠI - neolit-eneolit

Literatura: Stolz (2003, p. 398, lokalita 1818)

Želkovice II

Datum průzkumu: 18.4.1992, 17.1.1993

Lokalizace: na s. okraji obce

Koordináty: ZM 12-41-21 337/50, 347/51, 344/56

Poznámka: osídlení pokračuje na lokalitu Želkovice III; naleziště objevil J. Maličský (1955)

Nálezy: 60 ks keramiky

Datace: mladší a pozdní doba bronzová

Literatura: J. Maličský (1955); Stolz (2003, p. 398, lokalita 1819)

Želkovice III

Datum průzkumu: 28.12.1997

Lokalizace: na s. okraji obce

Koordináty: ZM 12-41-21 345/58, 350/48, 365/49, 373/63

Poznámka: osídlení pokračuje na lokalitu Želkovice II

Nálezy: 32 ks keramiky

Datace: mladší a pozdní doba bronzová

Literatura: Stolz (2003, p. 398, lokalita 1820)

Želkovice IV

Datum průzkumu: 7.4.1999, 9.4.1999, 14.4.2000

Lokalizace: 1,2 km z. od obce na vrcholu hřbetu

Koordináty: ZM 12-41-21 210/6, 210/9, 220/8, 220/5

Nálezy: 253 ks keramiky, 21 ks štípané industrie, 1 ks otloukače, 1 ks zrnotěrky

Datace: starý eneolit

Literatura: Stolz (2003, p. 399, lokalita 1824)

Želkovice V

Datum průzkumu: 9.4.1999

Lokalizace: 1 km z. od obce

Koordináty: ZM 12-41-21 216/22

Nálezy: 4 ks keramiky

Datace: zemědělský pravěk

Literatura: Stolz (2003, p. 398, lokalita 1821)

Želkovice VI

Datum průzkumu: 9.4.1999

Lokalizace: 0,5 km sz. od obce

Koordináty: ZM 12-41-21 306/62

Nálezy: 3 ks keramiky

Datace: zemědělský pravěk

Literatura: Stolz (2003, p. 398, lokalita 1822)

5. Závěr

Při povrchové prospekci bylo zatím objeveno nebo ověřeno 56 pravěkých a raně středověkých lokalit. Podrobné vyhodnocení získaných poznatků bude možné až po prozkoumání celého regionu a důkladném zhodnocení starších nálezů.

Povrchový průzkum není zaměřen na vyhledávání paleolitické a mezolitické štípané industrie, proto byly zjištěny pouze dvě nové lokality ze staršího až středního paleolitu u Litně a z mezolitu u Koněprus.

Neolitické osídlení bylo nově zachyceno u Bykoše, na východním okraji Litně a u Suchomast. Na známém sídlišti kultury s lineární keramikou u Bělče byla doložena i fáze kultury s vypíchanou keramikou (obr. 1).

Při povrchových průzkumech obtížně zachytitelná eneolitická sídliště registrujeme na pěti polohách (obr. 1). Časně až staroeneolitické osídlení evidujeme nově od Bykoše a Želkovic. Pouze obecně do eneolitu lze vřadit lokality u Koněprus a Korna.

Špatná rozpoznatelnost keramiky ze starší a střední doby bronzové z povrchových sběrů pravděpodobně způsobila identifikaci pouze jednoho nového sídliště ze střední doby bronzové u Korna a dříve objeveného sídliště ze starší doby bronzové u Bělče (obr. 2).

Dobře viditelné lokality z mladší a pozdní doby bronzové registrujeme téměř na celém zkoumaném území (u Bykoše, Koněprus, Korna, Lounína a Želkovic). Nejpozději v této epoše zřejmě došlo k plošné kolonizaci této části Českého krasu (obr. 2).

Halštatské osídlení bylo nově doloženo u Bykoše a Koněprus a potvrzeno u Korna. Následující laténské období máme nově

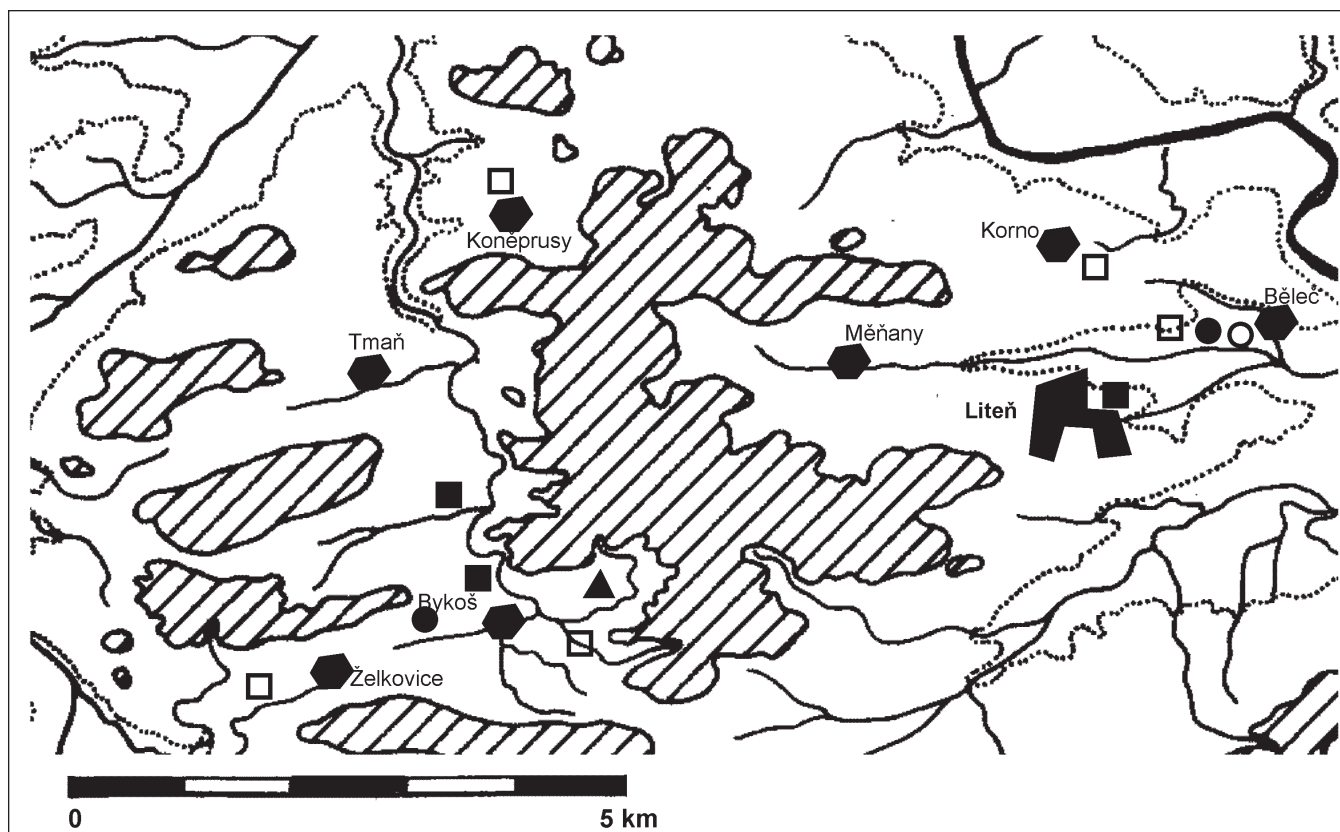
zastoupeno od Bykoše, Korna, Litně a Měňan a ověřeno od Bělče. Pravděpodobně v obou epochách pokračuje husté osídlení téměř celého zkoumaného území (obr. 3).

Germánské lokality z doby římské byly identifikovány pouze u Bykoše a Litně. Patrně tak dochází k opuštění střední části Českého krasu (obr. 3).

Raně středověké osídlení bylo nově zaznamenáno na pěti polohách u Litně, Měňan, Suchomast a Tmaň (obr. 3). Jeho počátky lze klást pouze obecně do starší nebo střední doby hradištní. Pravděpodobně v mladší době hradištní bylo znovu plošně kolonizována většina území Českého krasu.

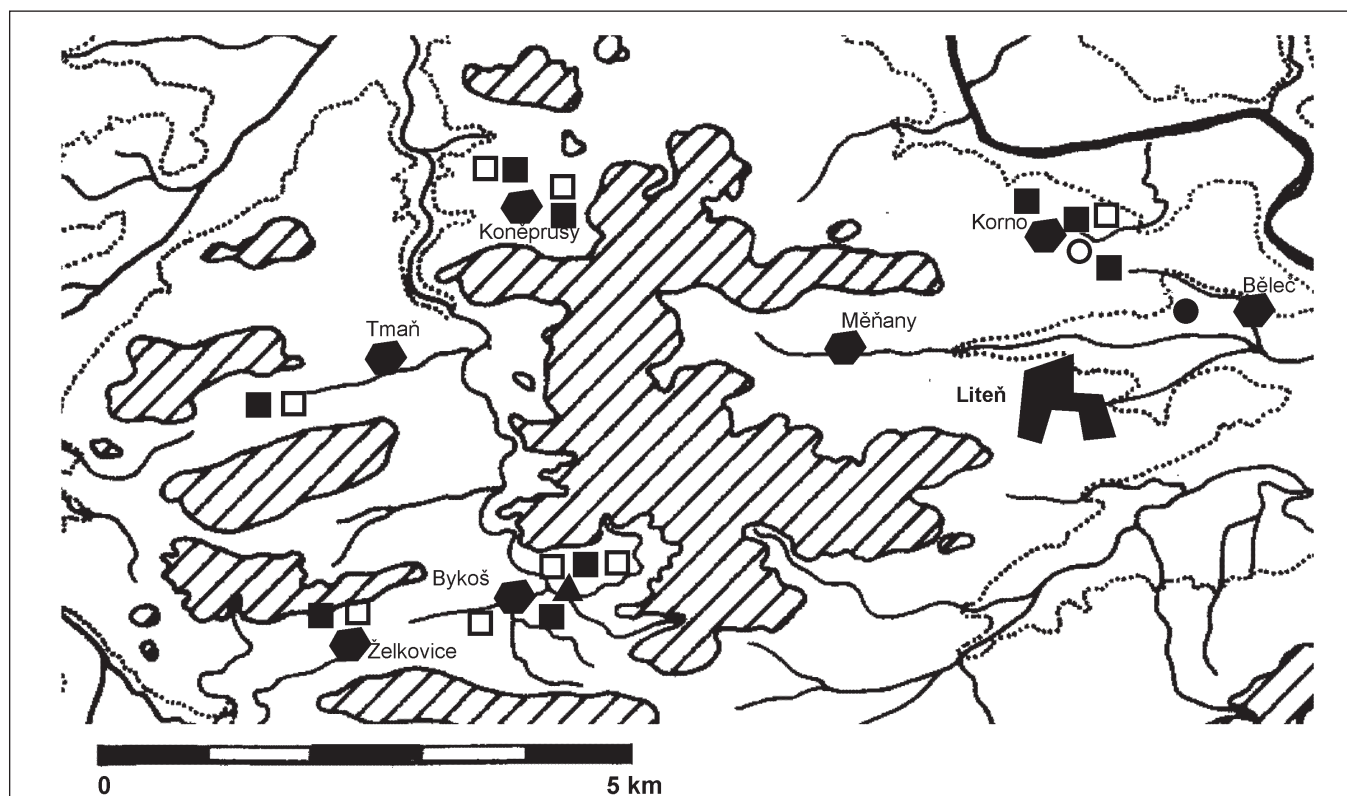
Literatura:

- Maličský J. (1955): Knovízská osada v Želkovicích. – *Archeologické rozhledy*, 7: 25-28, 43.
- Matoušek V. (1986): Výsledky povrchového průzkumu archeologických nalezišť ve vybrané části Českého krasu. – *Český kras*, XII: 47-54. Beroun.
- Matoušek V., Stolz D. (2004): Časně eneolitické sídliště v Bělči (okr. Beroun). – *Archeologie ve středních Čechách*, 8: 209-218.
- Rulík J. 1983: Přírodní prostředí a kultury českého neolitu a neolitu. – *Památky archeologické*, 74: 35-95.
- Stolz D. (2003): Povrchové sběry na Hořovicku v letech 1990-2001 a starší neevidované akce. – *Výzkumy v Čechách 2001*: 327-407.

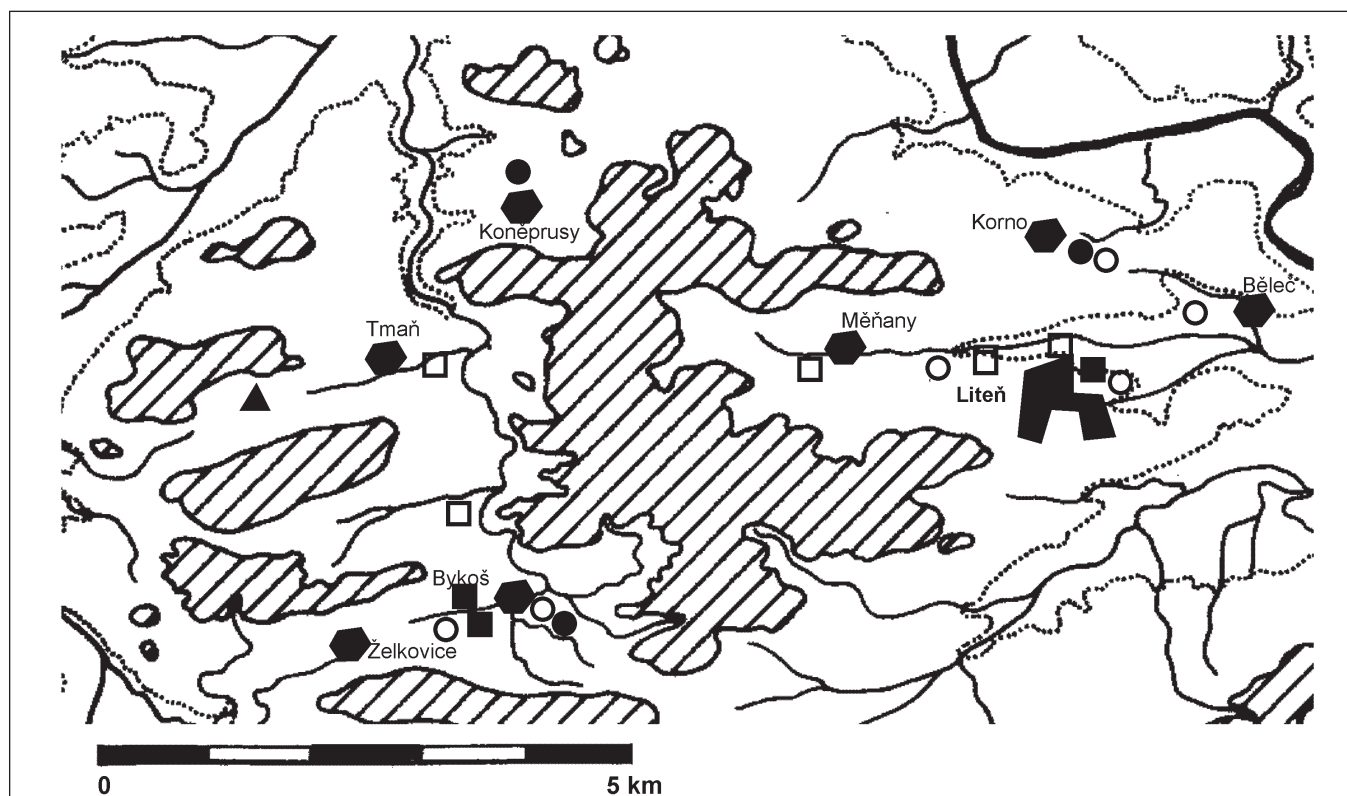
Obr. 1. Nově zjištěné a ověřené naleziště z neolitu a eneolitu v Českém krasu na pravém břehu Berounky (bod – LnK, kroužek – StK, plný čtvereček – neolit, prázdný čtvereček – eneolit, plný trojúhelník – neolit-eneolit).

Fig. 1. New or revisited sites of the Neolithic and Eneolithic period in the Czech Karst on the left bank of the Berounka River (dot – LBK, circle – Stroke Pottery Culture, Full square – Neolithic, empty square – Eneolithic, full triangle – Neolithic-Eneolithic).

Obr. 2. Nově zjištěné a ověřené naleziště z doby bronzové v Českém krasu na pravém břehu Berounky (bod – starší DB, kroužek – střední DB, plný čtvereček – mladší DB, prázdný čtvereček – pozdní DB, plný trojúhelník – mladší-pozdní DB).

Fig. 2. New or revisited sites of the Bronze Age in the Czech Karst on the left bank of the Berounka River (dot – early BA, circle – middle BA, full square – late BA, empty square – late BA, full triangle – early-late BA).

Obr. 3. Nově zjištěné a ověřené naleziště z doby halštatské až raného středověku v Českém krasu na pravém břehu Berounky (bod – halštatské o., kroužek – laténské o., plný čtvereček – doba římská, prázdný čtvereček – raný středověk, plný trojúhelník – halštatsko-laténské o.).

Fig. 3. New or revisited sites from the Hallstatt period to the Early Middle Ages in the Czech Karst on the left bank of the Berounka River (dot – Hallstatt period, circle – La-tène, full square – Roman period, empty square – Early Middle Ages, full triangle – Hallstatt/La-tène).